

Υπόθεση ΜΑΒΗ

μέρος δεύτερο

(και τελευταίο)

Εμψυρός γενναίοι μου!... Τίσω γενναίοι μου!

Ας ξαναμπούμε στο κλίμα όσων γράφαμε στο προηγούμενο τεύχος. Στις 10 Απριλίου 1994 ομάδα ενόπλων της παρακρατικής οργάνωσης ΜΑΒΗ ("Μέτωπο Απελευθέρωσης Βορείου Ηπείρου") εισέβαλε στη νότια Αλβανία, επιτέθηκε στο στρατόπεδο της Επισκοπής, σκότωσε δύο στρατιωτικούς, τραυμάτισε άλλους τέσσερις, βούτηξε όπλα και αποχώρησε αλώβητη το ίδιο βράδυ. Τις επόμενες μέρες η Ελλάδα έφτασε στα πρόθυρα του πολέμου με την Αλβανία, αρνούμενη επισήμως ότι ελληνικοί κύκλοι είχαν οποιαδήποτε σχέση με την επίθεση, μιλώντας για "ανθελληνικές προκλήσεις", "αλβανική προβοκάτσια" και λοιπά παραμύθια. Ο τότε υπουργός Δημ. Τάξης Στ. Παπαθεμελής απειλούσε από τα κανάλια πως αν πειραχτεί τρίχα "βορειοηπειρώτη" από τους Αλβανούς θα γίνει πόλεμος, η εφημερίδα Αυριανή κυκλοφορούσε με πρωτοσέλιδο του είδους "Θα μπούμε στην Αλβανία" (δες και σχετική φωτό), με λίγα λόγια διάφοροι ελληνικοί "κύκλοι" αδυνατούσαν να συγκρατηθούν. Να, για παράδειγμα, τι έγραφε (έναν χρόνο αργότερα) ο Ιός της Ελευθεροτυπίας για τα γεγονότα του Απριλίου 1994:

ο ραδιοφωνικός σταθμός του μακαριστού μητροπολίτη Σεβαστιανού (89 FM) με έδρα την Κόνιτσα, τις μέρες της σφαγής στην Επισκοπή δεν σταμάτησε να απευθύνεται στους βορειοηπειρώτες ζητώντας τους "να αγωνιστούν για την ένωση της σκλαβωμένης Β. Ηπείρου με τη μητέρα Ελλάδα".

Η ναζιστική, χουντική εβδομαδιαία φυλλάδα "Στόχος" (με 9.000 φύλλα πωλήσεις σε όλη την Ελλάδα και στήριξη -επί Σαμαρά- από τα μυστικά κονδύλια του ΥΠΕΞ και από κρατικές διαφημίσεις) τρεις μέρες μετά τη δολοφονική επίθεση ανακοίνωνε με υπερφάνεια ότι ήδη, όπως είχε γράψει πριν από ένα μήνα, "ιδρύθηκαν οι οκτώ πρώτες ομάδες Αυτοάμυνας στην κατεχόμενη από τους Αλβανούς Β. Ηπειρο (...) και σύντομα θα εξαπλωθούν και σε άλλα χωριά". Σε δηλώσεις του στην "Ε" (16.6.94) ο εκδότης του "Στόχου" Γιώργος Καψάλης είχε χαιρετίσει το συμβάν ως ξεκίνημα του απελευθερωτικού αγώνα της Β. Ηπείρου. (Ιός, Φως στο σκοτεινό ρόλο του ΜΑΒΗ, Ελευθεροτυπία 21/3/1995)

Οι φασίστες το 'χαν τούμπανο και οι λοιποί κρυφό καμάρ! Όπως όμως λέγαμε και στο πρώτο μέρος, τα σχέδια προσάρτησης του αλβανικού νότου είχαν πάρει τεράστιες διαστάσεις στις αρχές των 90's, είχαν γίνει δηλαδή κομμάτι της επίσημης εξωτερικής πολιτικής. Πράγματι, στις αρχές της δεκαετίας του '90 το ελληνικό κράτος σχεδίαζε την επέκταση των συνόρων του, όχι μόνο σε βάρος της Μακεδονίας αλλά και σε βάρος της Αλβανίας. Για την ακρίβεια, μια υπαρκτή και σεβαστή τάση της επίσημης εξωτερικής πολιτικής, εκφραστής της οποίας ήταν και ο Αντώνης Σαμαράς, σχεδίαζε και προσπάθησε να υλοποιήσει την προσάρτηση του αλβανικού νότου στην ελληνική επικράτεια, με όχημα τη μειονότητα της "Β. Ηπείρου". Αυτοί οι σχεδιασμοί ξεδιπλώθηκαν τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '90 με την "ξεσηκωτική" επίσκεψη του τότε υπεξ Α. Σαμαρά στα χωριά της μειονότητας του αλβανικού νότου. Συνεχίστηκαν με τη χρηματοδότηση εθνικιστικών σωματείων και παρακρατικών οργάνωσεων από τα μυστικά κονδύλια του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών, με τον εξοπλισμό των "βορειοηπειρωτών πατριωτών" με όπλα, με την έντονη δραστηριοποίηση της ΕΥΠ. Άκρως ενδεικτική αυτών των σχεδίων είναι η υπόθεση ΜΑΒΗ. Όταν όμως οι πόλεμοι και οι ανακατατάξεις συνολικά στα Βαλκάνια εξελίχθηκαν με τρόπο που δεν ευνοούσαν τις ελληνικές επεκτατικές βλέψεις (με την έννοια της επέκτασης των συνόρων), αυτή η τάση tanks -όπως την κωδικοποιήσαμε- της εξωτερικής πολιτικής ηττήθηκε. Όταν συνέβη αυτό, βγήκαν στη φόρα τα συστατικά στοιχεία αυτής της κρατικής τάσης, με αποτέλεσμα να "καούν" (ελα-

φρώς) τα κατώτερα στελέχη της και να μείνουν στο απυρόβλητο τα ανώτερα. Ενδεικτική της επισημοποίησης αυτής της ήττας είναι και η ύπαρξη του παραπάνω δημοσίευματος, αν και θα δούμε ακόμη περισσότερα στη συνέχεια. Αλλά αναλογιστείτε πόσο κρίσιμα ήταν τα πράγματα ώστε μια εφημερίδας ευρείας κυκλοφορίας να μην διστάζει να γράψει έναν μόλις χρόνο μετά την επίθεση στην Επισκοπή πως ο Α. Σαμαράς χρηματοδοτούσε μια φασιστική φυλλάδα που χαιρέτιζε τον απελευθερωτικό αγώνα της Β. Ηπείρου! Δίχως μάλιστα η εφημερίδα ή οι συντάκτες της να φοβούνται μηνύσεις.

Τι συγκλονιστικές (και ξεχασμένες) εποχές! Και είναι κρίμα κι άδικο που από τα έργα και τις ημέρες του βέρου ακροδεξιού ηγέτη μας, οι ταπεινοί του ομοϊδέατες και υπαλληλίσκοι τού χρεώνουν το "άνοιγμα των συνόρων στους αλβανούς λαθρομετανάστες". Οποία αχαριστία δέρνει τους ομοτράπεζους εκθρούς σου φασίστα Αντωνάκη!

Βέβαια, δεν πρέπει να τα ρίχνουμε όλα στο γαλανόμαυρο ηγέτη μας. Δεν ήταν μόνος του, δεν ήταν ο μόνος που τάχθηκε ολόψυχα στην υπηρεσία του ελληνικού επεκτατισμού. Αλίμονο! Ας ξαναπιάσουμε λοιπόν την υπόθεση ΜΑΒΗ από κει που την αφήσαμε στο προηγούμενο τεύχος, ώστε να δούμε τι έκαναν και τα λοιπά μπουμπουκία του φασιστικού κράτους και παρακράτους που αναδύθηκαν στις αρχές της ευημερούσας εκείνης δεκαετίας.

Η δίκη της Ομόνοιας

Ο ντόρος για την υπόθεση ΜΑΒΗ κατασίγασε προσωρινά έναν περίπου μήνα μετά την καταδρομική επίθεση στο αλβανικό στρατόπεδο της Επισκοπής, δηλαδή κατά τα τέλη του Απριλίου 1994. Όμως οι λογαριασμοί παρέμεναν ανοικτοί. Το αλβανικό κράτος είχε ήδη συλλάβει, με αφορμή την επίθεση της ΜΑΒΗ, πέντε στελέχη της μειονοτικής οργάνωσης "Ομόνοια" παραπέμποντάς τα σε δίκη με κατηγορίες βαριές, όπως προδοσία (με την έννοια της επιδιωκόμενης αλλαγής συνόρων), υπονόμευση της εθνικής ασφάλειας και του κράτους, κατασκοπεία υπέρ ξένου κράτους, προετοιμασία για εξέγερση κ.ά. Η δίκη αυτή ξεκίνησε στα Τίρανα, μεσούσης της ελληνικής καλοκαιρινής ραστώνης, ημέρα που μια σεβαστή πλειοψηφία των Ελλήνων έχει στο νου της τα... πανηγύρια, κοινώς στις 15 Αυγούστου 1994. Δεν συνέβαινε όμως το ίδιο με τον άγρυπνο κρατικό μηχανισμό, οπότε βουλευτές, απόστρατοι καραβανάδες, δικηγόροι, πράκτορες και δημοσιογράφοι είχαν φροντίσει ήδη να βρίσκονται στα Τίρανα για να παρακολουθήσουν ως παρατηρητές τη "δίκη-παρωδία", κατά τα λεγόμενά τους, και να συμπαρασταθούν στα "αδέλφια μας τους βορειοηπειρώτες". Πιο συγκεκριμένα, το παρόν έδωσαν ανταποκριτές από το σύνολο των καθεστωτικών εφημερίδων στην Ελλάδα, και από γνωστά ονόματα παρόντα ήταν ο πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών Τ. Παππάς, ο εν Ελλάδι κοληλτός των σέρβων χασάπηδων και λέγεμεδικηγόρο Αλ. Λυκουρέζος, ο εθνικόφρονων ναύαρχος εν αποστρατεία Α. Ναξάκης, ένας αντιπρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου της Θεσσαλονίκης ονόματι Θ. Ασπασίδης και φυσικά η διακομματική επιτροπή της ελληνικής Βουλής αλλά και πολλοί άλλοι. Η πρώτη μέρα της δίκης ξεκίνησε επεισοδιακά. Από τη μια οι συμπαραστάτες των κατηγορουμένων δεν μπορούσαν να συγκρατήσουν τα εθνικά τους φρονήματα για τα δικαιώματα της Β. Ηπείρου, άρχισαν να φωνάζουν συνθήματα για τα δικαιώματα της ελληνικής μειονότητας. Μάλιστα, ο ναύαρχος Ναξάκης βούτηξε μαδέρι για να επιτεθεί στους αλβανούς μπάτσους που εμπόδιζαν την είσοδο στο δικαστήριο. Από την άλλη, οι αλβανικές αρχές ήταν αποφασισμένες να δώσουν ένα σαφές μήνυμα για το ποιος κάνει κουμάντο στη χώρα. Κι έτσι στο προαύλιο του αλβανικού δικαστηρίου έπεσε το ξύ-

Αυριανή, 14/04/1994: Απειλές πολέμου τέσσερις μέρες μετά την επίθεση στο αλβανικό στρατόπεδο της Επισκοπής. Δίπλα, ακολουθεί και ο "Στόχος" (27/4/1994).

Τα 5 στελέχη της Ομόνοιας στην επεισοδιακή δίκη τον Αύγουστο του 1994, κατηγορούμενα για προδοσία σε βάρος του αλβανικού κράτους, κατασκοπεία και σχέσεις με τις ελληνικές μυστικές υπηρεσίες, οπλοκατοχή κ.ά.

λο της αρκούδας με αποτέλεσμα πολλοί συμπατριώτες να καταφύγουν στην ελληνική πρεσβεία για προστασία και τον Θ. Ασπασίδη να μεταφέρεται τραυματισμένος με C-130 πίσω στη Θεσσαλονίκη.

Μία, ενιαία και αταλάντευτη ήταν η φωνή του ελληνικού τύπου και των κομμάτων απέναντι στη δίκη: επρόκειτο για "παρωδία", οι κατηγορίες ήταν "ανυπόστατες", οι καταθέσεις των κατηγορουμένων ήταν "προϊόν βίαιων ανακρίσεων". Ενδεικτική του κλίματος εθνικής ενότητας, παρά την καλοκαιρινή ραστώνη, ήταν και η στάση διάφορων συνδικαλιστικών φορέων, όπως η ΓΣΕΕ, η ΟΤΟΕ, η ΠΟΕΣΥ (δημοσιογράφοι), οι "έλληνες συμβολαιογράφοι"(!), που εξέδωσαν ανακοινώσεις για τη δίκη στο ίδιο περίπου μήκος κύματος. Φυσικά για την υπόθεση ΜΑΒΗ λίγους μήνες πριν ούτε κουβέντα! Τη διαφορά περιέργως έκανε η δήλωση του Δ. Γόντικα, εκπροσώπου του ΚΚΕ, που αφενός αναγνώριζε ότι η δίκη εξυπηρετούσε σκοπιμότητες του αλβανικού κράτους (που είναι "εξάρτημα -πωιων άλλων;- των αμερικάνων"), αφετέρου καταδείκνυε αορίστως ελληνικούς φασιστικούς και παρακρατικούς κύκλους που επεμβαίνουν στα εσωτερικά της Αλβανίας. Ίδου η δήλωση του Γόντικα:

"Τα δικαιώματα της ελληνικής μειονότητας που πράγματι παραβιάζονται και απειλούνται από το καθεστώς Μπερίσα δεν προστατεύονται με ενέργειες όπως "δικαδίκηση αυτονομίας της Νοτίου Αλβανίας, αίτημα που προβάλλεται από ελληνικούς κύκλους, με επεμβάσεις στα εσωτερικά της Αλβανίας, με την κάλυψη προκλητικών ενεργειών εθνικιστικών και φασιστικών ομάδων στη χώρα μας". (Κλείνουν οι δίοδοι στα σύνορα, Ελευθεροτυπία 17/8/1994)

Ας δούμε εν συντομία τι ισχυρίστηκαν οι ίδιοι οι κατηγορούμενοι. Ο Βαγγέλης Παπακρήστου αντικρούοντας την κατηγορία περί κατασκοπείας κατέθεσε πως πράγματι είχε διάφορες συναντήσεις στα Γιάννενα με ανθρώπους του Ιδρύματος Βορειοηπειρωτικών Μελετών¹, με κυπατζήδες όπως ο Ανδρέας Ζαρμπακόλας, οι συναντήσεις όμως αυτές "ήταν τυχαίες, κυρίως κοινωνικού χαρακτήρα, τις οποίες δεν είχε κανένα λόγο να αποφύγει"². Σωστά! Το είδος του ανθρώπου που σκοντάφτει "τυχαία" πάνω σε πράκτορες, "δεν έχει λόγους" να τους αποφεύγει, αντιθέτως διατηρεί σχέσεις μαζί τους, από πού κι ως πού εμπίπτει στην κατηγορία του κατασκόπου; Με τέτοιας φύσεως επιχειρήματα ο Παπακρήστου συνέχισε την απολογία του λέγοντας πως εξίσου φυσιολογικό ήταν να καταρτίζονται από την Ομόνοια λίστες αξιωματικών του αλβανικού στρατού, μιας και οι αξιωματικοί αυτοί είχαν απομακρυνθεί από το στράτευμα λόγω της ελληνικής τους καταγωγής, γεγονός που έπρεπε να καταγραφεί για να γίνει αντικείμενο καταγγελίας σε διεθνείς οργανισμούς. Εξίσου φυσιολογική ήταν και η οπλοκατοχή, μιας και παραδέχτηκε πως όπλα είχαν αγοράσει πολλές οικογένειες της μειονότητας προκειμένου να προστατέψουν τους εαυτούς τους "από τις ληστρικές επιθέσεις των λαθρομεταναστών που στέλνονταν πίσω από την Ελλάδα"³.

Εξίσου δυναμικός στάθηκε και ο κατηγορούμενος Θ. Μπεζιάνης, πρόεδρος της Ομόνοιας Αργυροκάστρου, ισχυριζόμενος πως η Ομόνοια "είχε κάθε δικαίωμα να έχει επαφές με το κράτος που αποτελεί τον εθνικό της κορμό"⁴. Στην κατηγορία ότι ο Μπεζιάνης ήταν πράκτορας που δούλευε για την αυτονομία της Β. Ηπείρου, ο Ελευθερος Τύπος ανέλαβε να υπερασπιστεί τον "βορειοηπειρωτή αγωνιστή" γράφοντας ότι:

(...) το δικαστήριο ανέγνωσε την κατάθεση του προέδρου του Εμπορικού Επιμελητηρίου Αργυροκάστρου Χρήστου Σιάνου, ο οποίος αυτές τις μέρες απουσιάζει στην Κύπρο.

(...) είναι ξεκάθαρο ότι οι αλβανικές αρχές επιδιώκουν να εξουδετερώσουν και να τυλιξουν σε μια κόλλα χαρτί τον πρωτεργάτη του βορειοηπειρωτικού αγώνα και πρόεδρο της Ομόνοιας Αργυροκάστρου Θεόδωρο Μπεζιάνη (... "Ο Μπεζιάνης", φαίνεται να ανέφερε στην κατάθεσή του ο Σιάνος, "μιλούσε ανοικτά για αυτονομία, για ένωση με την Ελλάδα και σύνορα μέχρι το Σκουμπίνι ποταμό. Ο Μπεζιάνης δούλευε για τις ελληνικές μυστικές υπηρεσίες. Ήταν ένας τσαρλατάνος! Μ'ένα σημείωμά του μπορούσε κανείς ν' αγοράσει κινητικό όπλο από τα Γιάννενα".

Η γελοιοποίηση όμως των αλβανικών αρχών αποδεικνύεται από τη στιγμή που ο Σιάνος δήλωσε πως "μπήκα κι εγώ στην υπηρεσία της ελληνικής κατασκοπείας από το 1991 μέχρι που έπεσε η κυβέρνηση".

(...) Στο σημείο αυτό ο δικηγόρος του Μπεζιάνη ξάφνιασε τους δικαστές όταν

τους επέδωσε δήλωση του Σιάνου που ήρθε με φαξ από την Κύπρο και στην οποία καταγγέλλει ότι η κατάθεσή του έγινε κάτω από βία.

(Συνεχίζονται οι προκλήσεις στη δίκη των "Πέντε", Ελευθερος Τύπος 24/8/1994)

Πράκτορες που καταγγέλλουν διπλούς πράκτορες, νταραβέρια στο παρασκήνιο για καταθέσεις που πρέπει να γίνουν και καταθέσεις που πρέπει να αποσυρθούν - σε κοντρικές γραμμές η δίκη είχε όλα τα χαρακτηριστικά μιας υπόθεσης κατασκοπείας σε βάρος του αλβανικού κράτους και σαφώς λειτουργήσει ως μέσο πίεσης στην ελληνική εξωτερική πολιτική. Εκτέθηκαν έτσι δημοσίως πολλά, για τη χρηματοδότηση και τη δράση της Ομόνοιας, για τις επαφές της με τις μυστικές υπηρεσίες στην Ελλάδα, για τα όπλα που προμηθεύονταν από τα Γιάννενα οι μειονοτικοί με σκοπό την ένοπλη εξέγερση, για τα σχέδια διαμελισμού της χώρας. Η στάση ωστόσο της ελληνικής κυβέρνησης απέναντι στη σοβαρότητα των κατηγοριών κάθε άλλο παρά αμυντική ήταν όπως θα δούμε στη συνέχεια.

Παπαθεμελής: "θ' απελάσουμε και τον τελευταίο Αλβανό..."

Η πόλωση με επίκεντρο τη δίκη έφτασε σε τέτοιο σημείο που το ελληνικό κράτος ξεκίνησε άμεσα τις απελάσεις των μεταναστών εργατών από την Αλβανία, δηλώνοντας επισήμως πως τα αντίποινα αυτά έχουν άμεση σχέση με την έκβαση της δίκης και με τη συμπεριφορά του αλβανικού καθεστώτος απέναντι στη μειονότητα.

Κατά τη χθεσινή σύσκεψη κυβερνητικών στελεχών στα Γιάννενα αποφασίστηκε να γίνουν από σήμερα κιόλας αυστηρότεροι έλεγχοι στα σύνορα και ν' αρχίσουν σταδιακά και με ψυχραιμία απελάσεις λαθρομεταναστών που βρίσκονται στην Ελλάδα, στο πλαίσιο μακρόπνοου σχεδίου άσκησης οικονομικών πιέσεων στην Αλβανία.

Η πίεση αυτή, όπως τόνιζε αρμόδιος κυβερνητικός παράγοντας, θα είναι απολύτως ελεγχόμενη και θα εξαρτάται από τη διακύμανση του θερμομέτρου των ελληνοαλβανικών σχέσεων.

Στις προθέσεις της κυβέρνησης είναι να ανοίγει και να κλείνει τη οικονομική αυτή στρόφιγγα [σ.τ.σ: εννοεί τα εμπόσματα των 85 δις δρχ που στέλνουν οι αλβανοί εργάτες ετησίως πίσω στην Αλβανία] αναλόγως με τη συμπεριφορά του αλβανικού καθεστώτος, όχι μόνο στη δίκη των "5" αλλά και γενικότερα απέναντι στην ελληνική μειονότητα.

Ο Κ. Παπούλιας δήλωσε ότι η κυβέρνηση αποφάσισε να "παγώσει" την επεξεργασία σχεδίου νόμου για τη νομιμοποίηση της απασχόλησης αριθμού λαθρομεταναστών στην Ελλάδα (...)

(...) Το υπουργείο Δημόσιας Τάξης είναι έτοιμο από κάθε άποψη να οργανώσει επιχειρήσεις για τη σύλληψη και επαναπροώθηση των Αλβανών λαθρομεταναστών και μάλιστα με ρυθμό πάνω από 50.000 την εβδομάδα.

(Με όπλο τα 85 δις., Τα Νέα 17/8/1994)

Επίθεση κατά μέτωπο λοιπόν το ελληνικό κράτος! Πέντε "βορειοηπειρώτες" σε δίκη στην Αλβανία, χιλιάδες μετανάστες εργάτες στις κλούβες της αστυνομίας στην Ελλάδα. Αυτό κι αν είναι επίδειξη ισχύος! Ατσαλένιος και με αυτοπεποίθηση γίγαντα ο υπουργός Δημόσιας Τάξης Στ. Παπαθεμελής δήλωνε χαρακτηριστικά: "Είμαστε σε θέση με τις αστυνομικές επιχειρήσεις να επαναπροώθησουμε και τον τελευταίο Αλβανό ο οποίος βρίσκεται στη χώρα μας"⁵. Ούτε ο τελευταίος Αλβανός δεν θα γλιτώσει! Μα δεν τα χει καταφέρει έξοχα η ΜΑΒΗ;

Μ' αυτά και μ' αυτά ένας σμήναρχος, ονόματι Θ. Βρακάς, από την Κέρκυρα μήκε το πρωί της 21ης Αυγούστου σε αεροσκάφος, πέταξε μέχρι την Αλβανία, έριξε από αέρος προκηρύξεις στους Αγίους Σαράντα που έγραφαν "Μπερίσα και Μέξι θα φύγετε πριν φέξει" και υπογραφή την ελληνική σημαία. Καμαρωτός-καμαρωτός επέστρεψε κατόπιν στη βάση του και πήρε τηλέφωνο τους ανωτέρους του να τους ενημερώσει για την ηρωική του πράξη. Και πράγματι, ως "εθνικός ήρωας" αντιμετωπίστηκε και έπεσε στα μαλακά. Ο Θ. Βρακάς προφυλακίστηκε με την κατηγορία της "κίνησης αεροσκάφους χωρίς άδεια και υπερπήδηση σε ξένη χώρα" όταν λίγα μόλις χρόνια νωρίτερα, με την υπόθεση του μακεδονικού, κάτι ακροαριστεροί συνελήφθησαν με την κατηγορία της υπονόμησης των εθνικών συμφερόντων γιατί είχαν βγάλει

Τα Νέα 21/3/95 και 22/3/1995 ρίχνουν τη γραμμή: Η ΜΑΒΗ είναι κάτι αυτονομημένοι κυπατζήδες (γαλανόμαυρων πεπειθισμένων) που "ουδεμία σχέση" είχαν με την επίσημη εξωτερική πολιτική της χώρας...

Ελευθεροτυπία 7/10/1994: Δημοσίευση της προκήρυξης της ΜΑΒΗ που αναλαμβάνει (για δεύτερη φορά, γιατί την πρώτη τη θάψανε) την επίθεση στο αλβανικό στρατόπεδο της Επισκοπής.

προκήρυξη που μιλούσε για την ειρήνη των λαών στα Βαλκάνια! Ο Ελεύθερος Τύπος αγάλισε την κίνηση του σμήναρχου ενημερώνοντας πως "την άμεση αποφυλάκιση του σμήναρχου Θωμά Βρακά ζητούν επώνυμοι και ανώνυμοι, τονίζοντας ότι η φυλακή είναι για τους προδότες και όχι για τους πατριώτες".

Η δίκη της Ομόνοιας έληξε στις 7 Σεπτεμβρίου 1994 επιβάλλοντας ποινές φυλάκισης έξι έως οκτώ χρόνια στους κατηγορούμενους. Λίγες μέρες νωρίτερα, στην αλβανική κρατική τηλεόραση διαβάζονταν κείμενο του κυβερνώντος κόμματος που έδινε το πολιτικό σκεπτικό των επερχόμενων ποινών. Σύμφωνα με τα Νέα, εκείνη η ανακοίνωση είχε ως εξής:

Η Ελλάδα έχει κηρύξει τον ψυχρό πόλεμο κατά της Αλβανίας, από ξηράς, αέρος και θαλάσσης.

(...) Στην ανακοίνωση κατηγορείται η Ελλάδα ότι έχει αναγάγει σε επίσημη πολιτική της τις διεκδικήσεις του Αρχιεπισκόπου (έτσι τον χαρακτηρίζει) Σεβαστιανού και "υπερεθνικιστικών κύκλων" σχετικά με τη Βόρειο Ήπειρο και το Δημοκρατικό Κόμμα Αλβανίας και "προειδοποιεί πως εκείνοι που διεκδικούν εδάφη από την Αλβανία προετοιμάζουν τα Βαλκάνια για τη μεγαλύτερη καταστροφή τους".

(Η Ελλάδα...σχεδιάζει τον Γ Βαλκανικό Πόλεμο, λέει το κόμμα του Μπερίσα, Τα Νέα, 30/08/1994)

Με απαξίωση αντιμετωπίστηκαν οι παραπάνω δηλώσεις από την ελληνική κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ που δια στόματος Ε. Βενιζέλου δήλωσε πως όλα αυτά είναι "ανάξια σχολιασμού". Η αλήθεια όμως είναι ότι η ελληνική κυβέρνηση διόλου δεν απαξιούσε για την τάση tanks, από την άλλη δεν έκανε και τίποτα δυναμικό για να αντικρούσει τις κατηγορίες περί επίσημων σχεδίων διαμελισμού της χώρας. Βέβαια, δέκα ημέρες αργότερα, ο Α. Παπανδρέου, σχολιάζοντας την ετυμηγορία για την Ομόνοια στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, μίλησε για "Ελληνες υπερπατριώτες" που με τη δράση τους δίνουν λαβές στο καθεστώς Μπερίσα "για να ξεκάνει τον ελληνοισμό της Αλβανίας". Όμως, έναν περίπου χρόνο αργότερα, όπως θα δούμε και στη συνέχεια, οι επίσημοι και ανεπίσημοι "υπερεθνικιστικοί κύκλοι" εν Ελλάδι δεν θα αποτελούσαν πράγματα ανάξια σχολιασμού.

ΜΑΒΗ: κι όμως υπάρχω (τα υψηλά κλιμάκια)

Στις 7 Οκτωβρίου 1994, η οργάνωση ΜΑΒΗ έστειλε προκήρυξη στην Ελευθεροτυπία αναλαμβάνοντας (για δεύτερη φορά) την ευθύνη για την επίθεση στο αλβανικό στρατόπεδο της Επισκοπής. Η προκήρυξη στάλθηκε διόλου τυχαία λίγες ώρες μετά την απόφαση του αλβανικού Εφετείου που μείωσε κατά ένα χρόνο τις ποινές των 5 μελών της Ομόνοιας. Στην προκήρυξη περιγραφόταν αναλυτικά ο τρόπος που χτυπήθηκε το αλβανικό στρατόπεδο και μαζί υπήρχε φωτογραφία με τα λάφυρα του στρατοπέδου. Σε άλλο σημείο της, η ΜΑΒΗ τασσόταν εναντίον "του μικρόψυχου κράτους των Αθηνών, που με το στρουθοκαμηλισμό του θεωρεί ότι η Ελλάδα αποτελείται από το μόρφωμα που περικλείεται στα σημερινά σύνορα". (...) Προειδοποιούσε ότι "οι Ένοπλες Ομάδες μας έχουν τη δυνατότητα να χτυπήσουν όποτε και όπου θέλουν γειοιοποιώντας τον δυνάστη [εννοεί τον Μπερίσα]".

Με την προκήρυξη αυτή αρχίζουν να γράφονται οι τίτλοι τέλους της υπόθεσης tanks. Αρχικά, η ελληνική κυβέρνηση άδειασε την οργάνωση δηλώνοντας τα εξής:

Προβοκατόρική ενέργεια που υπονομεύει τα εθνικά συμφέροντα, χαρακτήρισε άμεσα ανώτατη κυβερνητική πηγή τη νέα προκήρυξη της ΜΑΒΗ. (...) Είναι όμως σαφές ότι η ελληνική κυβέρνηση πιστεύει ακραδάντως πως η οργάνωση αυτή - μέχρι τώρα φάντασμα- δρα κατ' ουσίαν εναντίον των εθνικών συμφερόντων και επιδιώκει τα μέγιστα το ήδη βεβαρυμένο κλίμα των σχέσεων με την Αλβανία. (Κυβέρνηση: προβοκάτσια η προκήρυξη, Ελευθεροτυπία 7/10/1994)

Φάντασμα - ξεφάντασμα, η ελληνική κυβέρνηση ξέρει πως η ΜΑΒΗ δεν είναι ούτε δημιούργημα περιθωριακών, ούτε λειτουργούσε αυτόνομα από τις κατευθύνσεις της επίσημης εξωτερικής πολιτικής των προηγούμενων χρόνων. Από την άλλη πλευρά των συνόρων, ο Μπερίσα αμυνόμενος της απόφασης του Εφετείου για τα μέλη της Ομόνοιας επέμενε να δηλώνει πως "Η θλιβερή αλήθεια είναι ότι ο ελληνικός εθνικισμός είναι ισχυρός και στους επίσημους κύκλους, εντός και εκτός των κέντρων εξουσίας". Σαφές δηλαδή μήνυμα ότι αν στην Ελλάδα δεν μπει οριστικά ταφόπλακα στους κύ-

κλους που απεργάζονται τον διαμελισμό της Αλβανίας, τότε οι ελληνο-αλβανικές σχέσεις και η συμπεριφορά του αλβανικού καθεστώτος απέναντι στη μειονότητα μόνο απ' το κακό στο χειρότερο θα οδεύουν.

Η ταφόπλακα λοιπόν στην τάση tanks έπεσε στις 19 Μαρτίου 1995. Τα ξημερώματα εκείνης της ημέρας επτά άτομα (τρεις Έλληνες και τέσσερις "βορειοηπειρώτες", όλοι τους κάτοικοι Αθηνών) συνελήφθησαν κοντά στα ελληνοαλβανικά σύνορα, σε μπλόκο αστυνομικών έξω από το χωριό Δελβινάκι, καθώς στα δύο αυτοκίνητα που επέβαιναν βρέθηκαν όπλα (καλάσνικοφ και περίστροφα), ενώ οι ίδιοι ήταν ντυμένοι με στολές παραλλαγής. Οι έρευνες που ακολούθησαν στα σπίτια των συλληφθέντων κατέδειξαν πως οι ίδιοι ήταν μέλη της ΜΑΒΗ και ότι την ημέρα της σύλληψής τους σχεδίαζαν μια δεύτερη επίθεση σε αλβανικό στρατόπεδο, όπως έναν χρόνο πριν στην Επισκοπή.

Και όλα ήρθαν "άξαφνα" στο φως! Τα Νέα στις 21 κιόλας Μαρτίου βγήκαν με πρωτοσέλιδο: "Μυστική υπηρεσία πίσω απ' τη ΜΑΒΗ" και την αμέσως επόμενη, για να μην μπερδευτούμε, με πρωτοσέλιδο "Η ΚΥΠ... ανακρίνει την ΚΥΠ για διασυνδέσεις με ΜΑΒΗ". Στο εσωτερικό των Νέων και της Ελευθεροτυπίας έβρισκε κανείς τετρασέλιδα και οκτασέλιδα αποκαλύψεων, σχόλια, σκίτσα, μπηκτές για επώνυμους πολιτικούς και τις σχέσεις τους με τη ΜΑΒΗ. Μα τι έγινε; Πώς προλάβαιναν δημοσιογράφοι να γράφουν σελίδες αποκαλύψεων και μάλιστα επί του πιεστηρίου; Πώς στάθηκαν τόσο έτοιμοι να "βάλουν το μαχαίρι στο κόκκαλο", πώς βρήκαν άμεσα τα στοιχεία για το σκοτεινό ρόλο της ΜΑΒΗ και την εμπλοκή πολιτικών στα σχέδια διαμελισμού του αλβανικού νότου, όταν έναν χρόνο πριν ψέλλιζαν αοριστολογίες ή αναπαρήγαγαν την επίσημη γραμμή περί αλβανικής προβοκάτσας; Έπαιρναν άραγες διεγερτικά χάπια και είχαν επιφοίτηση; Όχι, γραμμή έπαιρναν ο τύπος και οι δημοσιογράφοι, όπως ακριβώς συνέβαινε τα προηγούμενα χρόνια, όπως εν γένει συμβαίνει με τη λειτουργία του καθεστωτικού τύπου σε τέτοιες περιπτώσεις. Και η επίσημη γραμμή, πλέον, της εξωτερικής πολιτικής ήταν να θαφτούν τα επεκτατικά σχέδια και μαζί ορισμένοι από τους χαμηλόβαθμους αυτουργούς τους. Με άλλα λόγια, οι αποκαλύψεις για τη ΜΑΒΗ ήταν ήδη έτοιμες να σερβιριστούν μετά τη σύλληψη των 7 στο Δελβινάκι, πράγμα που σημαίνει πως το ίδιο το ελληνικό κράτος ήταν προετοιμασμένο για το επεισόδιο στο Δελβινάκι. Και ένα ακόμη μικρό αλλά σημαντικό ως προς αυτό. Ο τότε υπουργός Εξωτερικών Κ. Παπούλιας αποκάλυψε την ίδια μέρα της σύλληψης των 7 ότι περίμενε να εκδηλωθεί "σοβαρό επεισόδιο" πριν την επίσκεψή του στα Τίρανα που είχε ολοκληρωθεί μόλις μια εβδομάδα πριν τις συλλήψεις. Μάλιστα, λίγο προτού επισκεφτεί τα Τίρανα, συνελήφθη ο διπλωματικός υπάλληλος της ελληνικής πρεσβείας Παναγιώτης Μουλιέρης να έχει στην κατοχή του προκηρύξεις της ΜΑΒΗ και αυτοκόλλητα υπέρ της Β. Ηπείρου της εφημερίδας Στόχος. Ο υπάλληλος ανακλήθηκε στην Αθήνα, και αυτό το γεγονός παρέμεινε μυστικό από τα μίντια μέχρις ότου συλληφθούν οι 7. Μέχρις ότου δηλαδή οι αποκαλύψεις βρουν την κατάλληλη αφορμή για να γίνουν οργανωμένα.

Φυσικά, οι αποκαλύψεις ήταν προσεκτικές και είχαν ένα ξεχωριστό ενδιαφέρον. Προτού περάσουμε στην ταυτότητα των ιδίων των συλληφθέντων, να πούμε καταρχάς πως η βασική ιδέα των αποκαλύψεων ήταν ότι πίσω απ' τη ΜΑΒΗ ήταν ένα κομμάτι της ΚΥΠ που λειτουργούσε σχεδόν "αυτόνομα" και ήταν μπλε απόχρωσης (βλ. ΝΔ). Διαβάζουμε για παράδειγμα στα Νέα στις 21 Μαρτίου 1995 ότι:

Αξίζει να σημειωθεί πάντως ότι ορισμένες δραστηριότητες της ΜΑΒΗ (προπαγάνδη θέσεων, αναγραφή συνθημάτων, στρατολόγηση μελών) έγιναν με την υποστήριξη -ηθική και υλική- συγκεκριμένων πρακτόρων της ΕΥΠ στην περιοχή της Ηπείρου. Ενδεικτικό είναι ότι και χθες στα Ιωάννινα κλήθηκαν για ανάκριση από στελέχη των υπηρεσιών Ασφαλείας ορισμένοι συνεργάτες της ΕΥΠ στην περιοχή.

Με την κυβερνητική αλλαγή του 1993, η νέα διοίκηση της ΕΥΠ έγινε αποδέκτης πληροφοριών από υπαλλήλους της υπηρεσίας για τη διασύνδεση προσώπων της ΕΥΠ με εξτρεμιστικούς κύκλους του βορειοηπειρωτικού, καθώς επίσης και ξένων μυστικών υπηρεσιών. Υπήρξαν μάλιστα τότε και αντικαταστάσεις σε κάποια από τα εμπλεκόμενα κλιμάκια.

Μετά το επεισόδιο της Επισκοπής, όμως, από το οποίο έγινε ξεκάθαρος ο προβοκατόρικός και αντίθετος προς τα ελληνικά συμφέροντα ρόλος της ΜΑΒΗ, η διοίκηση της ΕΥΠ δραστηριοποιήθηκε εντονότερα για να απαλλάξει την υπηρε-

Αρνούνται οι 7 για όπλα και ΜΑΒΗ

Ελευθεροτυπία, 24/3/1995.
Οι επτά συλληφθέντες στο Δελβινάκι, κοντά στα ελληνοαλβανικά σύνορα. Κουβαλούσαν όπλα, ήταν ντυμένοι με στολή παραλλαγής, βρέθηκαν στα σπία τους προκηρύξεις της ΜΑΒΗ. Τελικά καταδικάστηκαν ως λαθρέμποροι όπλων.

...ή μπορεί και να είχαν (λιγούλακι): Η Βιργινία Τσουδερού, υφυπουργός Εξωτερικών την περίοδο 1991-1993, κατονομάζεται ως κρυφή ηγέτιδα της ΜΑΒΗ και μερίδας της ΚΥΠ. (Τα Νέα 22/3/1995, σκίτσο Δ. Χαντζόπουλος)

σία από τέτοιου είδους σκοτεινούς κύκλους και διασυνδέσεις.

(Από το '91 ήξερε η ΕΥΠ για τη δράση της ΜΑΒΗ, Τα Νέα 21/3/95)

Τόσο απλά λοιπόν; Η "κακή ΚΥΠ" εναντίον της "καλής ΚΥΠ"; Ή για την ακρίβεια η μπλε ΚΥΠ εναντίον της πράσινης ΚΥΠ; Και γιατί τότε να καθεί τόσο χρόνος, ενώ όλα ήταν γνωστά από το '91; Γιατί η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, ήδη εκλεγμένη από το '93, δεν έχωσε τότε το μαχαίρι στο κόκκαλο; Θέλουμε με άλλα λόγια να πούμε ότι η πολιτική τανκς, η οποία όντως ξεδιπλώθηκε τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '90 επί κυβέρνησης ΝΔ, ακριβώς επειδή ήταν μια πολιτική πάνω στους πάγιους στόχους του ελληνικού επεκτατισμού υπερέβαινε τα κόμματα της εξουσίας. Οι συμμαχίες και οι στόχοι της εξωτερικής πολιτικής είναι από τα πάγια στοιχεία που συγκροτούν ένα κράτος. Κι αυτά τα στοιχεία δεν επηρεάζονται από τις εκάστοτε εναλλαγές της πολιτικής εξουσίας. Άλλωστε ο Παπαθεμελής ήταν αυτός που απειλούσε για πόλεμο με την Αλβανία, ο πασοκικός τύπος ήταν αυτός που μιλούσε για σκευωρία εναντίον των μελών της Ομόνοιας, επί ΠΑΣΟΚ έγιναν χιλιάδες απελάσεις Αλβανών εργατών σε αντίποινα για τη δίκη. Ο Κυριακάτικος Ριζοσπάστης θύμιζε σχετικά:

Από την πρώτη στιγμή, η υπόθεση ΜΑΒΗ επιχειρήθηκε να καλυφτεί κάτω από ένα πέπλο σιωπής, τόσο από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, όσο και από την προηγούμενη της ΝΔ, επί των ημερών της οποίας επανασυστάθηκε, επανδρώθηκε και χρηματοδοτήθηκε αυτή η προβοκατόρικη φασιστική οργάνωση, στα πλαίσια της "επιθετικής" πολιτικής στη γείτονα χώρα, που ίσχυε τότε.

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ από νωρίς έδειξε ότι δεν είχε κανένα σκοπό να προχωρήσει στη διαλεύκανση της υπόθεσης. Επισήμως μάλιστα "αγνοούσε" ακόμη και την ύπαρξη της ΜΑΒΗ. Αυτό που την ενδιέφερε ήταν να μην αποκαλυφθούν εκείνες ιδιαίτερα οι πλευρές του θέματος που συνδέουν την προβοκατόρικη φασιστική αυτή οργάνωση με μυστικές υπηρεσίες της χώρας μας και άλλες ξένες, πρώην υπουργούς και εν ενεργεία πολιτικούς, απόστρατους αξιωματικούς κλπ. Τον Οκτώβριο του 1994 οι βουλευτές του ΚΚΕ Ορ. Κολοζώφ και Στρ. Κόρακας κατέθεσαν ερώτηση στη Βουλή, με την οποία ζητούσαν την τοποθέτηση της κυβέρνησης σχετικά με τη ΜΑΒΗ. Στις 26 του ίδιου μήνα, με μια λακωνική απάντηση ο τότε υπουργός Δημόσιας Τάξης Σήφης Βαλυράκης ανέφερε: "Ενεργήθησαν σχετικές έρευνες από τις οποίες δεν προέκυψε κανένα στοιχείο που να επιβεβαιώνει την ύπαρξη οργάνωσης με την αναφερόμενη επωνυμία. Το όλο θέμα παρακολουθείται με την επιβαλλόμενη σοβαρότητα και ευαισθησία".

(Υπόθεση ΜΑΒΗ, Η αντιστροφή της αλήθειας, Κυριακάτικος Ριζοσπάστης 21/4/1996)

Σοβαρότητα και ευαισθησία. Αυτή λοιπόν είναι η κατάλληλη πολιτική στα εθνικά ζητήματα ανεξαρτήτως του ποιος ηγείται κάθε φορά του κράτους. Και κυρίως να μη θιγούν εκείνες οι πλευρές της επίσημης πολιτικής που συνδέονται με "ανορθόδοξες" πρακτικές.

Έχοντας ξεκαθαρίσει λοιπόν την ουσία και τις προθέσεις πίσω από τις αποκαλύψεις, μπορούμε πλέον να σταθούμε με περισσότερη ασφάλεια στα όσα βγήκαν στο φως της δημοσιότητας.

Σε πλήρη ετοιμότητα λοιπόν και τρεις ημέρες μετά τη σύλληψη στο Δελβινάκι, τα Νέα ως φωνή της κυβέρνησης και της "καλής ΚΥΠ" μας πληροφορούσαν ότι:

Η ΕΥΠ είχε μάλιστα ήδη εντοπίσει δραστηριότητες στελεχών της που βρίσκονταν τότε στα υψηλά κλιμάκια της Κατεχάκη αλλά και στο διαβόητο κλιμάκιο 4501 της Περιφερειακής Μονάδας Υποστήριξης Ιωαννίνων οι οποίες χαρακτηρίζονται "τουλάχιστον ανορθόδοξες" όσον αφορά τις σχέσεις με ακραίους κύκλους του Βορειοηπειρωτικού.

Ορισμένες από τις δραστηριότητες αυτές αφορούν και τον τότε υποδιοικητή Β. Μπόζιο. Οι δραστηριότητές του γίνονταν με τη σαφή ανοχή αν όχι την παρότρυνση πολιτικού προσώπου της τότε κυβερνητικής παράταξης, όπως τονίζαν στα "Νέα" κορυφαίες πηγές της ΕΥΠ.

Ο κ. Μπόζιος, λένε οι ίδιες πηγές, είχε πάρει στην "πλάτη του" (και λόγω της ηπειρωτικής του καταγωγής) τον χειρισμό των σχέσεων με Βορειοηπειρώτες τόσο με τη βοήθεια του διευθυντή του τοπικού κλιμακίου της ΕΥΠ, αξιωματικού της ΕΛ.ΑΣ. Α. Ζαρμπακόλα, όσο και μέσω άλλων τοπικών οργανώσεων.

(Ψάχνεται η ΕΥΠ για διασυνδέσεις με τη ΜΑΒΗ, Τα Νέα 22/3/95)

Ποιο είναι το πολιτικό πρόσωπο που έδειχνε ανοχή αν όχι και παρότρυνση; Η εφημερίδα φρόντισε να μας το υποδείξει εμμέσως, επιστρατεύοντας το εργαλείο της πολιτικής γελοιογραφίας. Στο ίδιο ακριβώς δισέλιδο άρθρο παρατίθονταν το σκίτσο του Δημήτρη Χαντζόπουλου (βλ. φωτό) που κατονομάζε τη Βιργινία Τσουδερού, υφυπουργό Εξωτερικών την περίοδο 1991-1993, για ανοχή και στήριξη στην κυπατζιλική ΜΑΒΗ, γεγονός που ανάγκασε την πρώην υφυπεξ να δηλώσει την επόμενη μέρα ότι θα προβεί σε μηνύσεις για συκοφαντία.

Πάντως, ένα ιδιαίτερο κόλλημα έπαιξε με την Τσουδερού και τις επόμενες μέρες. Η Ελευθεροτυπία σε συνέντευξη που παραθέτει, τις θέτει ευθέως τις εξής ερωτήσεις:

Ερ. Κυρία Τσουδερού ένας πρώην βουλευτής του κόμματος της ελληνικής μεινότητας "Ομόνοια", ο Παναγιώτης Μπάρκας, δήλωσε δημόσια ότι είναι διατεθειμένος να καταθέσει ενόρκως τόσο ο ίδιος όσο και άλλοι Βορειοηπειρώτες ότι οργανώσεις όπως το ΜΑΒΗ ενθαρρύνονται και από πολιτικά πρόσωπα, αναμειγνύοντας και το δικό σας όνομα. Εσείς τι λέτε;

Απ. Θα ήταν πράξεις δικαίου και γενναιότητας να καταθέσει ενόρκως, πορσκομίζοντας όμως στοιχεία που να στηρίζουν τις καταγγελίες του. Αλλιώς οι δηλώσεις του προξενούν περιφρόνηση.

Ερ. Εσείς, ως υφυπουργός εξωτερικών, είχατε και τις αρμοδιότητες για τις ελληνοαλβανικές σχέσεις. Πολύς λόγος γίνεται ότι την περίοδο 1991-93 είχαν εκκωρηθεί αρμοδιότητες στην ΕΥΠ ώστε να αναμειχθεί στα της Βορείου Ηπείρου. Εσείς γνωρίζατε κάτι τέτοιο;

Απ. Δεν ήταν δυνατό να εκκωρηθούν τέτοιες αρμοδιότητες. Η ΕΥΠ υποχρεούτο να ασκεί τα καθήκοντά της έχοντας πάντα υπόψη της την πάγια πολιτική της κυβερνήσεως, που συνίστατο εις το να καλλιεργεί κλίμα φιλίας και εμπιστοσύνης μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας, να αποφεύγει κάθε ενέργεια που θα δημιουργούσε κλίμα ανωμαλίας, στηρίζοντας συνάμα τα ανθρωπιά δικαιώματα της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία.

("Δεν ήταν δυνατή ανάμιξη της ΕΥΠ", Ερωτήσεις στη Βιργινία Τσουδερού, Ελευθεροτυπία 23/3/1995)

Εν οίδα ότι ουδέν οίδα! Κι ο Μπάρκας άμα τολμάει ας κάνει καταγγελίες! Η κυρία Τσουδερού βέβαια είναι παλιά καραβάνα και από παλιό τζάκι. Ο πατέρας της, Εμμανουήλ Τσουδερός, ήταν υποδιοικητής της Εθνικής Τράπεζας της δεκαετία του '20, διοικητής Τράπεζας της Ελλάδας επί Μεταξά και πρωθυπουργός της εξόριστης κυβέρνησης του Καΐρου επί Κατοχής. Με τέτοιες οικογενειακές περγαμνές, η κόρη Τσουδερού είχε εκπαιδευτεί καλά στα εθνικά ζητήματα και στις σχέσεις με τις εθνικές υπηρεσίες. Το 1993 π.χ. έδωσε εντολές στον Β. Ντερτιλή (γιό του γνωστού χουντικού) και υπεύθυνου τμήματος ειδικών αποστολών να επέμβει με αλεξιπτωτιστές για τη σωτηρία Ποντίων Ελλήνων από την Αμπχαζία¹⁰. Συμπέρασμα: Δεν τα βάζεις εύκολα με την Τσουδερού! Η εφημερίδα σε διπλανό της άρθρο επισήμαινε επίσης και τη στάση του τότε προϊστάμενού της στο υπουργείο Εξωτερικών, Α. Σαμαρά. Όταν του ζητήθηκε να κάνει δηλώσεις την επόμενη ημέρα των συλλήψεων στο Δελβινάκι, ο Σαμαράς "αρκέσηκε να δηλώσει ότι περιμένει τις δηλώσεις του υπουργού Δημόσιας Τάξης για να αποκτήσει γνώση επί του θέματος"¹¹.

Σειρά στη δημοσιότητα πήραν και τα βορειοηπειρωτικά "ιδρύματα". Στελέχη του Ιδρύματος Βορειοηπειρωτικών Ερευνών - ΙΒΕ (αυτό το ίδρυμα που μεσολαβούσε για τον εξοπλισμό με καραμπίνες μειονοτικών) αλλά και του τοπικού παραρτήματος του Ιδρύματος Υποδοχής και Αποκατάστασης Ομογενών Ελλήνων, προς τα οποία κατευθυνόταν ένα μεγάλο μέρος των μυστικών κονδυλίων του ΥΠΕΞ, ήταν υποψήφια να κληθούν από τις Αρχές για καταθέσεις σχετικά με τις συλλήψεις των 7 στο Δελβινάκι. Ας δούμε τι έλεγαν:

Δύο παράγοντες των Βορειοηπειρωτών, πάντως, ο πρόεδρος του ΙΒΕ κ. Ξενοφών Κουντούρης και ο αντιπρόεδρος κ. Α. Ζώτος υποστήριξαν στα "Νέα" ότι οι συλληφθέντες τους είναι άγνωστοι και χαρακτήρισαν την ενέργειά τους "επιπόλαια και επιζήμια".

Ωστόσο όμως ενδιαφέρον και αποκαλυπτικό των αντιλήψεων από τις οποίες διακατέχονται πανίσχυρα σωματεία όπως το συγκεκριμένο Ίδρυμα, για την προβοκατόρικη ενέργεια ήταν το "παράπονο" του αντιπροέδρου. "Δεν έπρεπε η κυβέρνηση να δώσει τόση δημοσιότητα στο θέμα. Εντάξει, παραστράτησε ένα παιδί της οικογένειας, έπρεπε να το κάνουμε βούκινο;", είπε και παρα-

Αριστερά ο πρόεδρος της "Ένωσης Χειμαριωτών" Δ. Δημαλέξης φιλά με αισιοδοξία τον συλληφθέντα για συμμετοχή στη ΜΑΒΗ Άγγελο Κοκαβέση, έξω από τα ανακριτικά γραφεία τον Μάρτιο του 1995. Κι αυτός τελικά κρίθηκε ως "λαθρέμπορος όπλων".

Δεν αντισταθήκαμε στον πειρασμό. Είναι δυνατόν να απουσιάζουν η Βιργινία, ο Αντώνης και ο Μάκης από ένα αφιέρωμα για τη ΜΑΒΗ;

δέχθηκε ότι "εμείς προωθούμε το αίτημα της αυτονομίας της Βορείας Ηπείρου γιατί είναι θέση του συνεδρίου των βορειοηπειρωτικών οργανώσεων που έγινε το 1993 στην Αθήνα".

(Ψάχνουν για διασυνδέσεις, Τα Νέα 23/3/1995)

Σωστά τα λέει ο αντιπρόεδρος. Εδώ κοτζάμ συνέδριο έγινε το 1993 στην Αθήνα για την αυτονομία της Β. Ηπείρου, τα "παραστρατημένα παιδιά" μας φταίγανε; Άδικα όμως ανησυχεί ο αντιπρόεδρος. Ούτε τα "παραστρατημένα παιδιά" ούτε και οι μαμπάδες τους εκεί στα υπουργεία Εξωτερικών, Δημόσιας Τάξης, Έθνικης Άμυνας και στην ΕΥΠ έπαθαν τελικά τίποτα.

ΜΑΒΗ: κι όμως υπάρχει (τα χαμηλά κλιμάκια)

Καιρός λοιπόν να πούμε και για τα "παραστρατημένα παιδιά", τους 7 συλληφθέντες κουμπουροφόρους στο Δελβινάκι. Λοιπόν έχουμε και λέμε:

Γιώργος Αναστασούλης, 34 χρόνων, έφεδρος αξιωματικός, κάτοικος Ν. Σμύρνης, φερόμενος ως επικεφαλής της ομάδας. Μετά τη σύλληψη του δήλωσε ότι αυτός και η παρέα του είχαν πάει εκδρομή στο Δελβινάκι και εντελώς τυχαία ανακάλυψαν μια κρυψώνα με καλάσνικοφ, τα οποία σκόπευαν να παραδώσουν στην Αστυνομία αλλά έπεσαν στο μπλόκο και το θέμα πήρε άλλη διάσταση. Είπε επίσης ότι ήταν μέλος της Εθνικής Νεολαίας Βορείου Ηπείρου και ότι δεν είχε σχέσεις με τη ΜΑΒΗ, τον ενδιέφερε όμως το "Αλβανικό" ζήτημα. Για τις προκηρύξεις της ΜΑΒΗ που βρέθηκαν σπίτι του δήλωσε πως ήταν φωτοτυπίες από εφημερίδες¹². Ο Αναστασούλης δούλεψε στην εταιρεία κινητής τηλεφωνίας "Τελεστέτ", δίδασκε αγγλικά στην "Ένωση Χειμαριωτών", επισκεπτόταν συχνά τη Ν. Αλβανία και μετείχε ενεργά στις "εθνικοπολιτιστικές εκδηλώσεις" μαζί με τους άλλους έξι συλληφθέντες¹³.

Απόστολος Καρβελάς, 36 χρόνων, ιδιοκτήτης εργαστηρίου ειδών λαϊκής τέχνης και πρώην μπάτσος, κάτοικος Υμηττού. Ο Καρβελάς είχε σχέσεις με ακροδεξιούς κύκλους και επισκεπτόταν τον χουντικό Γ. Παπαδόπουλο στις φυλακές Κορυδαλλού. Η εταιρεία στην οποία ανήκε το φορητό όπλο που συνελήφθη να οδηγεί στο Δελβινάκι είχε την επωνυμία "Μαϊάνδρος" (!)¹⁴. Γνωρίστηκε με τον Αναστασούλη και τον Γ. Παππά σε "αθλητικό κέντρο". Από την Αστυνομία παραιτήθηκε γιατί "διαφωνούσε με τη συγχώνευση της Χωροφυλακής και της Αστυνομίας Πόλεων".

Και οι υπόλοιποι, για τους οποίους μάθαμε ελάχιστα:

Γιώργος Παππάς, 30 χρόνων, ψυκτικός το επάγγελμα, κάτοικος Νέων Λιοσίων.

Μάριος Κούτουλας, 25 χρόνων, εργάτης από τη Χειμάρρα, κάτοικος Αθηνών.

Φώτης Μπελερής, 23 χρόνων, υδραυλικός, κάτοικος Αθηνών, καταγωγή από τη Χειμάρρα.

Γεώργιος Χρήστου, 26 χρόνων, κάτοικος Χαλανδρίου, καταγωγή από τη Χειμάρρα.

Χαράλαμπος Παππάς, 21 χρόνων, φορτοεκφορτωτής στην εταιρεία ΦΑΓΕ, κάτοικος Καλλιθέας. Καταγωγή από το Κρουονέρι Αργυροκάστρου.

Την ίδια μέρα της σύλληψής τους, συνελήφθη στην Αθήνα ο "βορειοηπειρωτής" Άγγελος Κοκαβέσης ύστερα από παρακολούθηση. Ο Άγγελος Κοκαβέσης ήταν συγγενής με τον ιδρυτή της ΜΑΒΗ του 1942¹⁵ Αθ. Κοκαβέση. Την ημέρα που συνελήφθη είχε μεταβεί στο σπίτι του θείου του στην Παλλήνη, από όπου πήρε έναν στρατιωτικό σάκο με στολές παραλλαγής των ΛΟΚ, τον οποίο και έθαψε κάπου μακριά σε ένα άλσος. Στο κτήμα του σπιτιού του θείου του στην Παλλήνη βρέθηκαν θαμμένα 6 καλάσνικοφ.

Άριστος συντονισμός, ταχεία εξάρθρωση, θεατρικό να ήταν τόσο τέλειο δεν θα 'ταν όσες πρόβες και αν είχαν προηγηθεί. Ταχύτατα λοιπόν: οι αριθμοί των όπλων που βρέθηκαν στην Παλλήνη και στο Δελβινάκι συγκρίθηκαν με τους αριθμούς των όπλων που απέστειλε η αλβανική κυβέρνηση και αποδείχτηκε ότι επρόκειτο για τον ίδιο οπλισμό που είχε κλαπεί από το στρατόπεδο της Επισκοπής στις 10 Απριλίου 1994.

Γρήγορο λοιπόν το ξήλωμα, όχι όμως και όλου του πλεκτού. Και φυσικά, τα "παραστρατημένα" παιδιά δεν έπαθαν και τίποτα σπουδαίο. Αρχικά προφυλακίστηκαν με την κατηγορία της παράνομης εισαγωγής, κατοχής και μεταφοράς πολεμικού υλικού. Στη συνέχεια, καθώς ενεπλάκησαν στην επίθεση της Επισκοπής, οι κατηγορίες έγιναν

πιο βαριές όπως: εισαγωγή στην Αλβανία όπλων, ληστεία όπλων από αλβανικό στρατόπεδο, προσβολή της διεθνούς ειρήνης της χώρας και έκθεση σε κίνδυνο των φιλικών σχέσεων του ελληνικού κράτους με το αλβανικό. Από τα κακουργήματα όμως αυτά απαλλάχτησαν με βούλευμα του εισαγγελέα Ελ. Πατσή το 1996 που τους απάλλαξε από την κατηγορία της συμμετοχής στην επίθεση στην Επισκοπή στις 10 Απριλίου 1994. Πιο συγκεκριμένα το βούλευμα του εισαγγελέα αποδεχόταν το άλλοθι που έδωσε σε κατάθεσή του ο Μάκης Βορίδης, πρόεδρος τότε του Ελληνικού Μετώπου, στον Γ. Αναστασούλη. Ο Μ. Βορίδης υποστήριξε ότι το βράδυ της επίθεσης στην Επισκοπή, ο Γ. Αναστασούλης βρισκόταν σε ιδρυτικό συνέδριο του Ελληνικού Μετώπου στο ξενοδοχείο "Ντιβάνι-Ζαφόλια" στην Ακρόπολη των Αθηνών. Δεκτόν! (είπε ο εισαγγελέας). Επίσης, στο βούλευμά του ο εισαγγελέας παρέθετε τα θεωρήματά του: ότι η ΜΑΒΗ δεν υπήρξε ποτέ, αφού καμία ελληνική υπηρεσία δεν το βεβαιώνει. Το περιεχόμενο της αναλυτικής προκήρυξής της, που έφτασε στην Ελευθεροτυπία στις 6/10/1994, δεν ήταν αυθεντικό. Οι αριθμοί των όπλων πρώτα δημοσιεύτηκαν στην Ελευθεροτυπία και μετά επιβεβαιώθηκε από το αλβανικό κράτος ότι πρόκειται για τα ίδια που εκλάπησαν από την Επισκοπή. Τα όπλα αποκλείεται να εισήχθησαν από την Αλβανία, γιατί ήταν τοποθετημένα μέσα σε ελληνικό στρατιωτικό σάκο (!). Τελικά το άκρως εμπειριστατωμένο βούλευμα του εισαγγελέα κατέληγε στο ότι οι "οικογενειάρχες με τους ισχυρούς εθνικούς δεσμούς με τη Βόρεια Ήπειρο απλώς αγόρασαν τον οπλισμό από αγνώστους Αλβανούς με σκοπό να αποκομίσουν οικονομικά οφέλη"¹⁶. Έξοχα! Κι έτσι, οι προφυλακισθέντες αποφυλακίστηκαν εν αναμονή της δικής τους στις 20 Φεβρουαρίου 1997 όπου παραπέμφθηκαν ως λαθρέμποροι όπλων, όχι σε βαθμό κακουργήματος αλλά πλημμελήματος! Εκεί καταδικάστηκαν σε ποινές 3-4 χρόνων με αναστολή, άσκησαν έφεση, αφέθηκαν ελεύθεροι, χαρές, χειροκροτήματα, τέλος. Ο δε συνήγορος υπεράσπισής τους, Φιλοκλής Ασημάκης, αμέσως μετά την ετυμηγορία του δικαστηρίου, άρχισε μέσα στην αίθουσα να ζητωκραυγάζει "Ζήτω το ΜΑΒΗ!" και λίγο αργότερα δήλωνε πως "Βάζω πέντε εκατομμύρια για την ίδρυση νέου ΜΑΒΗ για την αυτονομία της Βορείου Ηπείρου. Η προβοκάτσια μάς άνοιξε τα μάτια"¹⁷. Τον Μάιο του 1999 εκδικάστηκε η έφεση και οι ποινές των κατηγορουμένων έπεσαν στους 18-20 μήνες.

Κοινώς, φασκελοκουκούλωστα! Η υπόθεση ΜΑΒΗ ως κομμάτι της επίσημης κρατικής πολιτικής θάφτηκε και ξεχάστηκε, όπως συνέβη με όλα τα αιματηρά κεφάλαια του ελληνικού επεκτατισμού στη δεκαετία του '90. Δεν θάφτηκαν όμως και όλα! Ο Αντωνάκης και ο Μάκης εκλέχτηκαν από τον ελληνικό "λαό" οπότε πάμε γι' άλλα...

1. Για το πρακτόριο Ίδρυμα Βορειοηπειρωτικών Μελετών, δεσ το πρώτο μέρος της υπόθεσης ΜΑΒΗ στο προηγούμενο τεύχος.
2. Με βία οι ομολογίες, κατήγγειλαν οι κατηγορούμενοι, Ελευθεροτυπία 17/8/1994.
3. Ό.π.
4. Ό.π.
5. Νέες απελάσεις λαθρομεταναστών, Τα Νέα 20/08/1994.
6. Καθολικό αίτημα η αποφυλάκιση του σμηνάρχου, Ελεύθερος Τύπος 24/08/1994.
7. Στ. Τζιμας, Στον ασερισμό του εθνικισμού, εκδ. επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2010.
8. "Έτσι χτυπήσαμε το φυλάκιο της Επισκοπής", Ελευθεροτυπία 7/10/1994.
9. Μείωση ποινών σαν εμπαιγμός, Ελευθεροτυπία 7/10/1994.
10. Δες Ο άνθρωπος των ευαίσθητων μυστικών αποστολών, Τάσος Τέλλογλου, Καθημερινή 27/11/2012.
11. Βενιζέλος: Τώρα, η Δικαιοσύνη, Ελευθεροτυπία 23/3/1995.
12. Αρνούνται οι 7 για όπλα και ΜΑΒΗ, Ελευθεροτυπία 24/3/1995.
13. Ακροδεξιοί και ΕΥΠ, Κυριακάτικος Ριζοσπάστης 21/4/1996.
14. Ό.π.
15. Η ΜΑΒΗ πρωτοσυγκροτήθηκε το 1942 στα Τίρανα από τους Αθανάσιο Κοκαβέση, Ηλία Κώνστα, Βασίλειο Σαχίνη και Γεώργιο Τάσο και διαλύθηκε τον Νοέμβριο του 1943, πριν λάβει καλά να δράσει. Με το ίδιο όνομα παρουσιάστηκαν κατά καιρούς και άλλες αυτονομιστικές οργανώσεις (βλ. Ελευθεροτυπία 20/3/1995, Ποιο είναι το "Μέτωπο Απελευθερώσεως Βορ. Ηπείρου").
16. Ποια ΜΑΒΗ; Απλοί λαθρέμποροι όπλων..., Ιός, Ελευθεροτυπία 6/5/1996.
17. Μετά την απόφαση... "Ζήτω το ΜΑΒΗ", Ελευθεροτυπία 21/2/1997.